

kori gödörbe félig betöltött állapotban olyan nagy mennyiségű kőzettörmelék omlott, ami a gödör széleinek természetes pusztulásával nem magyarázható. Magukban a köves sávokban, vagy azok alatt egyáltalán nem került elő régészeti lelet.

Az egymást területileg nagymértékben fedő különböző korú telepek határait egyik irányban sem értük el az idén megnyitott felületeken. Várható, hogy a települések minden korszakban, minden irányban még tovább terjedtek.

HAVAS ZOLTÁN – KÁRPÁTI ZOLTÁN – SZILAS GÁBOR – ZSIDI PAULA

65. Budapest III., Csúcshegy, Harsánylejtő DK-i rész Ró

2005. március 31. és május 6. között szondázó kutatást végeztünk a Harsánylejtő utca–Virágosnyereg utca–Solymárvölgyi út által határolt területen, a hegy déli oldalán. Bár a területen régészeti feltárás még nem történt, a 2004-ben végzett terepbejárás eredményei, illetve az itt végzett geofizikai felmérések és légi fotók tanúsága szerint római kori megtelepedés nyomai voltak várhatóak.

Összesen 5 kutatóárkot jelöltünk ki K–Ny, illetve É–D-i irányban. A közel 700 m hosszú, 50 m szintkülönbségű hegyoldalon kialakított felületek mindegyikében dokumentáltunk jelenségeket, amelyek a jelenlegi felszín alatt 20–40 cm-re jelentkeztek. Az intenzív szántás a jelenségek nagy részét erősen megrongálta, illetve sokat pusztított a lelőhelyen az igen erős talajerózió is.

Régészeti jelenségek már a hegyoldal É-i részén, a patak partján mutatkoztak: itt erősen szétszántott állapotban közel négyzet alakú épületmaradvány legalsó, földbe rakott kőszára (kb. 60 cm széles falakkal) került elő, környezetében 2 cölöplyukkal. Járószintnek egy Ny-ra 2 m hosszú téglalap alakú, égett, hamus, paticsos és agyagtéglás betöltésű 1 m mély beásás került elő. Betöltésében pannóniai pecsételt kerámia, S-profilú tálak, fazekak, terra sigillata tál (lezoux?) nagyméretű töredékei voltak. Az objektum funkcióját egyelőre nem lehet meghatározni. A jelenségeket fedő rétegből szintén igen gazdag római kori kerámia- és téglanyag került elő.

A hegyoldal legdélibb és egyben legmagasabb pontján húzott árkokban É–D-i, illetve meghatározhatatlan irányú, földbe rakott falak (mérhető pontjaiknál átlagosan 60–80 cm szélesek) és omladékok alja került elő, amelyek a geofizikai kutatások alapján egy nagyméretű, D felé húzódó épületegyütteshez tartozhattak. Környezetéből leletanyag nem került elő.

A terület É-i és D-i végén nyitott, épületmaradványokat tartalmazó árkok között, a hegyoldal középső részén kialakított három kutatóárkokban további kőomladékok sávjai, egy közel É–D-i irányú, földbe rakott, 60 cm széles fal, illetve ezt K felől kísérő két cölöplyuk került elő.

T. LÁNG ORSOLYA

66. Budapest, III. Duna-meder, az É-i összekötő vasúti hídtól É-ra

I

A 2005. június 13-án Tóth Tamás és Hámori Zoltán geofizikusok által végzett műszeres mederfelmérés célja a tervezett „Aquincumi híd” nyomvonalának régészeti felderítése előtti műszeres térképezés volt. A szeizmikus radaros felmérés alkalmas a meder térképezésére, valamint az eltemetett objektumok kimutatására. Mivel a kutatási terület Aquincum polgárvárosának közvetlen közelében található, ezért régészeti jelenségek előkerülésével számoltunk.

A felmérés kimutatta a meder általános morfológiai sajátosságait: A jobb part előtt egy 200 m széles sekély pad található, majd a meder hirtelen alábukik. A vasúti híd pillérei előtt jelentős recens üledék-felhalmozódás található.

A felmérés több, a mederből kiálló, illetve eltemetődött jelenséget mutatott ki. Ezek nagyobb része pontszerű, kisméretű, illetve vagy a pillérek előtti felhalmozódáshoz, vagy a part menti kövezéshez kapcsolódik. A kiértékelés után néhány jelenségről feltételezhető, hogy régészeti lelőhelyhez kapcsolódik, ezeknél víz alatti régészeti kutatást kell végezni. Ezek az alábbiak:

1. A jobb parti platón, több helyen is megfigyelhető nagyméretű, részben a mederfenékből is kiemelkedő objektumok.

2. A sodorvonal közepén, a balról számítva 2. hídpillér felett 100 m-rel egy nagyméretű objektum van betemetődve, részben kiáll a fenékből.

TÓTH JÁNOS ATTILA

67. Budapest, III. Folyondár utca–Remetehegyi út–Schmidt park

Ró

A Kolostor úton 2005. augusztus 23–28. között lelőhely-ellenőrző bejárást végeztünk. A 2004. évi Kolostor úti szakfelügyelet során talált római épületrészlet, és több régebb óta ismert lelőhely közelében, a Folyondár utca és a Remetehegyi út találkozásánál, attól K-re nagy mennyiségben találtunk római kerámiát, építő- és fedőtéglát a felszínen. A leletek egy kb. 15–20 m-es sugárú területen, az utcák találkozási pontjától közvetlenül K-re lévő meredek, erősen erodálódó rézsűn találhatóak. A legtöbb leletet tartalmazó erdős-bozótos rész a Folyondár utca É-i végénél álló keresztől induló gyalogösvényen közelíthető meg. A parknak ezen a részén több helyütt építési törmeléket és háztartási hulladékot terítettek, ezért nem volt biztosan megállapítható, hogy a leletek helyben kerültek felszínre, vagy máshonnan hozott talajjal kerültek ide. A leletek nagy száma, és elterjedése minden esetre az előbbi látszik alátámasztani. Az összegyűjtött kerámia közt 2–3. századi házi és import kerámia, dörzstál, terra sigillata is van, a téglák közt egy a legio II Adiutrix (3. század?) bélyegét viseli magán. Egy tegula mammata töredék,

a már említett fedő- és falazótéglák, valamint a kerámialeletek jellege miatt okkal feltételezhető egy fűtött, téglafedésű 2–3. századi lakóépület maradványainak jelenléte a jelzett helyen, vagy annak közvetlen közelében.

HAVAS ZOLTÁN

68. Budapest, III. Hajógyári-sziget

U, LT, Ró

2005. január 28. és február 1. között régészeti megfigyelést végeztem a Hajógyári-sziget É-i részén. Az épület K–Ny-i irányú, hosszanti oldalainál 120×180 cm-es alapozó gödrökben végezhetjük megfigyeléseinket, az É–D-i irányú rövidebb oldalakon a gödrök 80×80 cm-esek voltak. A terület ÉK-i részén lévő 4., 6. és 7. alapozó gödrökben kerámiatöredékek kerültek elő, amelyek az újkőkori dunántúli vonaldíszes kerámia fiatalabb, Zseliz-időszakára keltezhetőek. Hasonló rétegtani viszonyok között kerültek elő fiatalabb DVK kerámiatöredékek a D-i oldal K-i szakaszának 25., 26., 27. sz. alapozó gödreiből is. A 27. sz. alapozási gödörben egy enyhén ÉK–DNY-i irányú, 40 cm széles, a jelenlegi felszíntől 100 cm-ig lemerülő teknős aljú árok részletét tártuk fel. Az árok feketés sötétbarna betöltésében másodlagosan bekerült fiatalabb DVK töredékek és egy grafitos anyagú LT D hombár peremtöredéke került elő. A 6. sz. alapozó gödörben két római tegula töredéket is találtunk.

H. KÉRDŐ KATALIN – M. VIRÁG ZSUZSANNA

69. Budapest, III. Kenyeres utca 21.

Ró

2005. május 24–31. között régészeti feltárást folytattunk a régészeti védettség alatt álló telken (Hrsz.: 17353). Azt megelőzően, május 2–23. között csak régészeti megfigyelést végeztünk a szomszédos épületek alapozásának megerősítésénél.

2004-ben a közeli Kenyeres utca 15. számú telken előkerült, többszörösen megújított cölöpszerkezetű építmény(ek) nyomai erre a telekre is áthúzódnak. Eddig még nem sikerült ennek a cölöpkonstrukciós építménynek a kiterjedését meghatározni. Alatta egy sóderes, római járósínt következett, amelyet már megfigyeltünk a Kenyeres u. 15. sz. telken is.

Ezt a szintet a Kr. u. 4. században többszörösen megújított vízlevezető árkok bolygatták meg. Ezek irányát, kiterjedését és funkcióját nem volt lehetőségünk értelmezni.

Újdonságnak számít a szondázás során napvilágra került késő római betöltésű, földbe mélyített objektum, amelynek környezetében a többszörösen megújított árokrendszer jelentkezett. Hasonló eddig nem ismert Óbuda területéről.

Konzulens: Madarassy Orsolya.

KIRCHHOF ANITA

70. Budapest, III. Kolostor utca

Ró

2005. augusztus 23–28. között régészeti megfigyelést végeztünk. Az újonnan létesített vezetékszakasza a 2004-ben régészeti szakfelügyelet során dokumentált szakasz közvetlen folytatása É felé, hossza mintegy 210 m. A munkagödör mélysége 90–100 cm között mozgott, szélessége 40–60 cm. A gázcsőárok metszeteiben több, már korábban bolygatott szakasz mellett nagyobb, természetes, illetve bolygatatlan rétegződést mutató területeket is megfigyelhettünk. A teljes szakaszon egyenletes eloszlásban összesen hat római téglatöredéket gyűjthettünk, egyéb régészeti lelet nem került elő.

A Kolostor u. 26. sz. ház bejáratától É-ra nagyobb mészkövek rendezetlen halmazát érintette a gázcsőárok. A kövek az árok nyomvonalán és a K-i metszetben jelentkeztek. A kövek elrendezésében semmilyen szabályszerűséget, kősorokat, falstruktúrát nem lehetett megfigyelni, nem találtuk nyomát kötőanyagának, omladéknak sem. A valószínűleg mesterséges jelenség korához, jellegéhez közelebbi támpontot nyújtó adatot nem gyűjthettünk.

HAVAS ZOLTÁN

71. Budapest, III. Kunigunda útja 36.

Ró

2005. augusztus 29. és szeptember 19. között próbaszondázást, majd megelőző feltárást végeztünk az ingatlanon (Hrsz.: 18762/5), alapincézett lakóépület építését megelőzően.

A szomszédos telken (Kunigunda útja 38–40.) 2004-ben római kori objektumokat, vizesárkokat és kutat találtunk. A 19×4 m-es szondában az újkori feltöltés alatt egy átlagosan 0,4 m vastag sötétbarna agyagos, humuszos réteget értünk el. Ebből jelentős mennyiségű római kerámia, építési törmelék és objektum került elő.

A feltárást során hat római sír került elő. Ezek közül egy másodlagosan felhasznált kövekből összerakott, kirabolt kőláda-sír, amelynek az alját téglákkal rakták ki, egy pedig téglából épített sír. A többi temetkezés közül három csontvázas, egy hamvasztásos rítusú. Az egyik csontvázas temetkezés lábánál kerámiakorsót, a téglasírban pedig egy szép állapotú egyfülű üvegedényt, valamint egy fenőkövet találtunk.

Az ásatás során megfigyeltünk egy vályogtéglá építmény falainak lenyomatát, amely a kőláda-sírra részben ráfedett; továbbá a terület déli részén néhány foltban tegulás, kerámiás omladékkupacot, valamint néhány cölöplyukat és beásást.

LASSÁNYI GÁBOR

72. Budapest, III. Nánási út 39.

Ó, Ró

A BTM Aquincumi Múzeuma 2005. március 29. és május 26. között két ütemben régészeti feltárást végzett a